

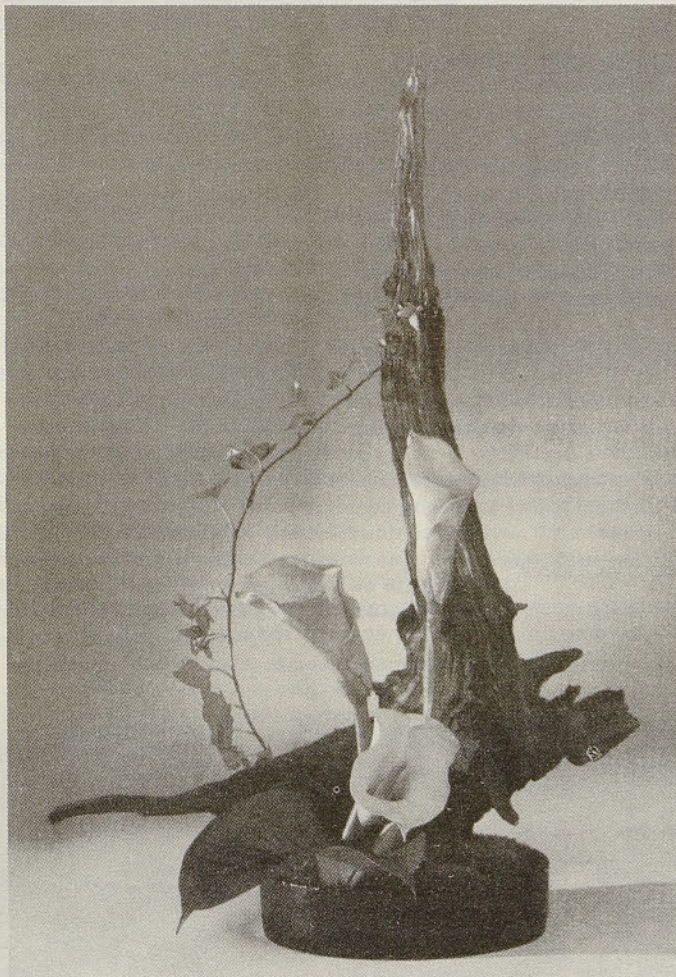
POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO LVI

NOVEMBER

ŠT. 11 – 1986

GLASILO SOZD HMEZAD, KI ZDRUŽUJE KMETIJSTVO ŽALEC ★ KMETIJSKI KOMBINAT ŠMARJE ★ KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA ★ KMETIJSKA ZADRUGA »DRAVA« Radlje ★ SADJARSTVO »MIROSAN« Petrovče ★ VRTNARSTVO Celje ★ KMETIJSKA ZADRUGA »SAVINJSKA DOLINA« Žalec ★ INŽENIRING ★ KMETIJSKA ZADRUGA SLOVENSKA BISTRICA ★ CELJSKA MESNA INDUSTRIJA ★ CELJSKE MLEKARNE Celje ★ HMEZAD EXPORT IMPORT Žalec ★ STROJNA Žalec ★ MINERVA Zabukovica ★ GOSTINSTVO IN TURIZEM Žalec ★ AGRINA Žalec ★ JATA ZALOG Ljubljana ★ INTERNA BANKA HMEZAD ★ HRANILNO KREDITNA SLUŽBA KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA Žalec in SKUPNE SLUŽBE SOZD HMEZAD

SPOMIN

Kmet jablano sadi za vnuka,
da dedu vrnil bo svoj dolg,
šteje, ko kukavica kuka.
Ali oznanja bližnjo smrt?

Imel je borno imetje za preživetje.
Molil je in garal,
nébes malo, le pekel bog mu je poslal.
Česa naj bi se še kesal?

Ni se bal umreti,
raslo bo, čemur je dal živeti;
ko je poslednjič zaspal,
zase nič ni jemal.

MC

SOZD Hmežad GLOBALNA IZHODIŠČA PLANA ZA 1987. LETO

LETOŠNJA OCENA POSLOVANJA

Iz analiz poslovanja v letu 1986 je ugotovljeno, da v tem letu ob vrsti različnih vplivov komaj dosegamo planirane rezultate. Za leto 1986. v primerjavi z letom 1985 je značilno da:

– fizični obseg proizvodnje in prodaje na posameznih področjih ne dosega leta 1985;

– produktivnost zaradi manjšega obsega in tudi večjega zaposlovanja ne narašča;

– izvajanje ukrepov na finančnem področju je uspešno. Stanje z denarnimi sredstvi se je izboljšalo s smotrnejšo porabo na eni strani in z boljšimi in cenejšimi viri predvsem za sanacijo izgub;

– investicije prepočasno uresničujemo. Ob polletju je bilo realizirano le 34 %, pozitiven pa je premik v

(Nadaljevanje na 2. strani)

Visok obisk in pohvala – vzpodbuda za nadaljnje delo

Prvega oktobra sta bila na obisku v Hmežadu predsednik Zadrúžne zveze Slovenije tov. Leo Frelih in tajnik Zadrúžne zveze Slovenije tov. Viktor Marinc. Obisk je bil namenjen Hmežad – KZ Savinjska dolina in DO Hmežad – Agrina. Ogledala sta si tudi DO Hmežad – Mlekarno Arja vas.

Najprej sta si ogledala in se seznanila z delovanjem DO Hmežad-Agrina, kjer jima je direktor Ivan Debelak predstavil celoten program oskrbe kmetijstva z repromaterialom, nadalje program razvoja TOZD Sadeks in proizvodnjo ter predelavo zdravih zelišč, ekstrakta, odkup gozdnih sadežev in ostale naloge iz proizvodnega programa. Informiral ju je tudi o ostalih dejavnostih DO kot obrtni transportni in trgovski.

Po uvodnih informacijah sta si ogledala še blagovnico Agrine in proizvodnjo v Sadeksu v Novem Celju. Zaradi pomanjkanja časa si nista uspela ogledati celotne DO. Po ogledu se je tov. Frelih izredno pohvalno izrazil o delovanju in smelih razvojnih programih ter samem konceptu delovanja, ki je po njegovem mnenju edinstven v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji, ki ima tako kompletno ponudbo za kmetijstva in tudi ostale oskrbe dejavnosti s tehničnim in reprodukcijskim blagom. Prav tako se je izredno pohvalno izrazil o dejavnosti Sadeksa in menil, da je to dejavnost potrebno razvijati naprej. Zelo

zadovoljen je bil s programi na področju obrtne dejavnosti in menil, da bi se Agrinin koncept lahko uveljavil kot splošen slovenski koncept pri razvijanju malega gospodarstva in bi Agrina lahko svoje izkušnje prenašala na ostale. Menil je, da je potrebno Agrini nuditi resnično širšo pomoč, da bi lahko svoje programe razvijala tudi v drugih krajih SRS in tudi Jugoslavije. Zelo podpira Agrino, da se aktivno vključi v izgradnjo trgovine za oskrbo kmetijstva z repromaterialom in IMT servisom v Hmežad – KZ Ilirska Bistrica.

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE:

3. stran: Na farmah namolžli rekordne količine mleka
4. stran: Preizkušajo prebiralnik krompirja
5. stran: Kjer se cedita med in mleko
6. stran: Mladi o svojem delu
7. stran: Zdaj smo srečna družina

Visok obisk in pohvala – vzpodbuda za nadaljnje delo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nadalje sta se gosta podrobneje seznanila s poslovnimi uspehi KZ Savinjska dolina. Direktor le-te Vlado Kralj ju je seznanil z nadaljnjim konceptom razvoja, ki bi naj temeljil na večji specializaciji in tržnosti kmetij. Ogledala sta si nekaj kmetij na obrobju doline in Dobrovljah, v glavnem tiste, ki se ukvarjajo z živinorejsko proizvodnjo: Cizejevo v Podvinu, Turnškovo v Podvrhu in Ramšakovo na Dobrovljah. Na Dobrovljah sta si ogledala tudi urejene pašnike, ki so bili urejeni v zadnjih dveh letih.

Združeni kmetje so oba temeljito seznanili s svojim delom in uspehi. Zlasti so poudarili, da so razvoj dosegli izključno zato, ker imajo dobre odnose s KZ oz. ker pri njihovih razvojnih programih aktivno sodelujejo strokovne in pospeševalne službe KZ oziroma Hmeza-da.

Tudi na finančnem področju je razumljivo KZ prispevala najpomembnejši delež pri razvoju kmetij.

To so poudarili združeni kmetje v razgovoru, prav posebej pa so poudarili, da si razvoja zasebnega kmetijstva brez pomoči in sodelovanja KZ sploh ne morejo zamisliti. V okviru KZSD sta si gosta ogledala tudi poskuse s koruzo.

Tov. Frelih si je ogledal še regijsko mlekarino v Arji vasi. Predstavniki Mlekarne: – predsednik ZKPO Andrej Čulk in ostali so ga seznanili s problematiko, ki je bila z razreševanjem le-te in z novimi proizvodnimi programi. O Mlekarini se je zelo pohvalno izrazil in predlagal, da bi naj na področju proizvod-

nje sirov proučili proizvodnjo oz. izdelovanje novih vrst sirov in vnesli nov asortiman v stare klasične in ustaljene programe te proizvodnje.

V razgovoru se je s predstavniki Hmezada tov. Frelih pogovarjal o konceptu združništva v Sloveniji in o našem mnenju in misli o nadaljnjem konceptu združništva. V razgovoru se je izkristaliziralo enotno mnenje, da mora biti združga nosilec vse dejavnosti z zasebnimi kmeti in da so direktne kooperacije s kmeti nesporejmljive, ker vnašajo v celoten koncept več zmede kot koristi. Predsednik Združne zveze je tudi poudaril, da moramo posvetiti posebno skrb in prizadevanja spenjanju reproverig in da morajo biti odnosi med proizvajalci – predelavo in trgovino čim bolj čvrsti in korektni, ker le na takšen način bomo uspeli organizirati močno primarno kmetijsko proizvodnjo in čvrste odnose v reproverigah.

Z ozirom na kratko odmerjen čas obiska nismo bili v stanju razčistiti in se pogovoriti o vseh problemih in težavah, vendar je bila ugotovitev, da je bil napravljen v obiskanih DO v Hmezadu izredno velik napredek in razvoj, kakor tudi močna volja celotnega kolektiva za večji in hitrejši razvoj celotne sestavljene organizacije združenega dela.

Dogovorili smo se, da se ponovno snidemo čez krajši čas in pretrremo še nekatera vprašanja o nadaljnjem razvoju združništva tako v Hmezadu kot v Sloveniji.

Predsednik PO SOZD
Vlado Gorišek

Obseg proizvodnje je realizirati v skladu s srednjeročnim planom SOZD.

Intenzivneje usmerjati proizvodnjo v izvoz, zlasti hmelj, goveje in perutninsko meso, sadje, kmetijske stroje, plastične cevi in ostale kmetijske pridelke ter zdravilna zelišča, ki naj bi dosegel 14 milijonov din.

Vzpostavitev dolgoročnih odnosov v reproverigah. Plan za leto 1987 bo upošteval boljše izkoriščenost zmogljivosti, surovin in reprodukcijskega ter dela.

Na področju ustvarjanja in delitve celotnega prihodka in dohodka bodo aktivnosti usmerjene, da bo dosežena vsaj enaka ekonomičnost kot v letu 1986, hitrejša rast osebnih dohodkov v skladu z gibanjem dohodka in realna rast akumulacije.

CILJI POSLOVNIH FUNKCIJ

PROIZVODNA

- izvesti srednjeročni plan
- uvedba boljše tehnologije
- izboljšanje kvalitete, proizvodov in storitev
- večja izkoriščenost vseh proizvodnih kapacitet

KOMERCIJALNA

- ekonomičnost izvoza
- proizvodnjo usmeriti preko Hmezadovih nosilcev
- enoten nastop navzven pri prodaji in nabavi

INVESTICIJSKA

- večja usmeritev v naložbe v opremo – tehnologijo in odpravo oz-

kih grl, delež vlagan v zgradbe pa zmanjšati za polovico

– pri aktiviranju naložb zagotoviti osnovne pogoje za optimalno izkoriščenost.

FINANČNA

- izvesti združevanje sredstev za naložbe
- zagotoviti planirane vire za investicije
- zagotoviti tekočo likvidnost in izboljšanje strukture virov
- tekoče usklajevanje na področju obrestnih mer

EKONOMSKA

- sprotno prilagajanje cen v okviru predpisov
- produktivnost povečati za dvojno stopnjo porasta zaposlenosti
- doseganje povprečja osebnih dohodkov republike in usklajevanje na nivoju SOZD
- doseči realno rast akumulacije
- ustvarjati realno amortizacijo
- vrednotenje zalog

ODNOSI V ZDRUŽENEM DELU

- dvigniti izobrazbeno strukturo zaposlenih
- uskladiti kadrovske politike s planiranimi potrebami
- z vključevanjem novih rešitev ZD razviti kvalitetnejše in učinkovitejše samoupravljanje na vseh ravneh SOZD Hmeza-d
- zagotoviti večjo učinkovitost poslovnih razmerij in varnost poslovnih interesov z ustanovitvijo službe pravne pomoči
- zagotoviti večjo učinkovitost delovanja DPO z novimi organizacijskimi oblikami povezovanja in metodami dela.

GLOBALNA IZHODIŠČA PLANA ZA 1987. LETO

(Nadaljevanje s 1. strani)

strukturi naložb v korist opreme. Polletno zaostajanje do konca leta ne bo nadomeščeno;

- ekonomičnost je v porastu;
- rast prihodkov je odraz rasti cen;

– na počasnejšo rast stroškov kot prihodka vplivajo počasnejša rast nekaterih surovin in materiala, način vrednotenja zaloga, obračunana amortizacija in obresti za obratna sredstva;

– izvoz zaostaja zaradi večjih zahtev zunanjih kupcev in deviznega sistema, ki je za Hmezad neugoden, pri tem pa je vprašljiva realizacija 13 milijonov \$;

– dohodek se giblje hitreje kot celotni prihodek in bo ob koncu leta gibanje dohodka presegalo gibanje celotnega prihodka za 35 %;

– pri osebnih dohodkih nismo realizirali ciljev doseganja republiškega povprečja;

– nominalna rast akumulacije je razmeroma dobra, toda realni obseg, kakor tudi delež v dohodku je nizek;

– glavna žarišča izgube so se bistveno zmanjšala, pripravljeni so dobri sanacijski programi, kar je odraz velikih naporov.

Ob takšnih gibanjih se delež Hmezada v gospodarstvu Slovenije zmanjšuje in komaj dosegamo povprečje dejavnosti.

SKUPNI CILJI POSLOVANJA V PRIHODNJEM LETU

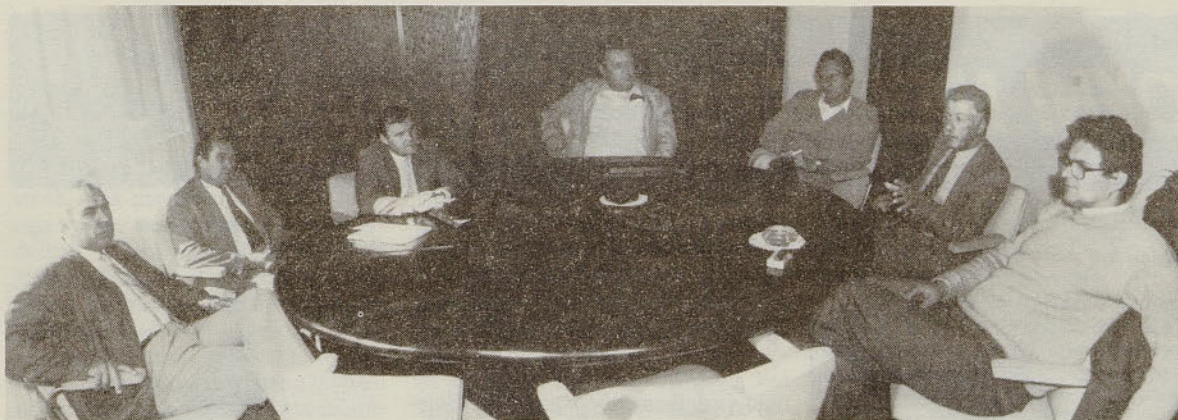
S prodorno poslovno politiko bomo v vseh elementih poslovanja ustavili padanje deleža v gospodarstvu Slovenije in izboljšali delež v dejavnosti z večjim obsegom dejavnosti v DO članicah in intenzivnejšimi povezavami.

V delovnih organizacijah, ki poslujejo z izgubo, bo izvedena dokončna sanacija. Sanacija bo izvedena tudi v tistih dejavnostih, ki poslujejo na robu pozitivnih rezultatov.

Skupnost kmetijskih in živilskih šol Slovenije je 10. X. sklicala konferenco KOR 62. na SOZD Hmezad v Žalcu. Predsednik PO mg. Vlado GORIŠEK JE predstavil SOZD, prof. Jože Osterc je primerjal kmetijsko izobraževanje in poudaril, da imamo premalo praktičnega pouka in predlagal temeljite spremembe. Opozorili so na pomembno obletnico 100 let grške šole, 30 let študija veterine, 40 let študija agronomije v Sloveniji in 25-letnico skupnosti kmetijskih in živilskih šol Slovenije.

Profesor Friderik Degen je obhajal 80-letnico, prof. France Adamič pa 75-letnico. Zbrani smo jima prisrčno voščili še na mnoga zdrava leta.

Poslovodstvo Merxa na obisku v CMI.

Odkup industrijskih jabolk in zelja

Kmetijska zadruga Savinjska dolina je do prve polovice oktobra odkupila okoli 150 ton industrijskih jabolk. Nekaj so jih izvozili, največ pa so jih prodali domači predelovalni industriji. Prav tako so v tem času odkupili nad 800 ton zelja, predvidevajo, da bodo do konca leta odkupili 1300 ton in tako dosegli planirane količine odkupa.

m. n.

USMERITVE ZA DELOVANJE STALNE AKCIJSKE KONFERENCE SOZD HMEZAD V OBDOBJU 1986/87

Komunisti SOZD Hmezad oblikujemo stalno akcijsko konferenco kot obliko idejnopolitičnega delovanja in povezovanja komunistov v SOZD za usklajevanje najpomembnejših idejnopolitičnih in družbenoekonomskih vprašanj, ki se nanašajo na uresničevanje skupnih interesov v SOZD Hmezad.

Stalna naloga konference SOZD Hmezad in vseh komunistov je uresničevanje in doslednejše sprejemanje resolucij kongresov ZKS in ZKS ter zaključkov akcijske konference ZK SOZD Hmezad iz meseca januarja 1986.

Poglavitna usmeritev delovanja stalne akcijske konference bo usmerjena na naslednja področja:

- potrjevanje in razvoj SOZD Hmezad in združenih članic v naslednjem srednjeročnem obdobju 1986-1990;
- dograjevanje sistema delitve po delu in rezultatih dela;
- zagotavljanje racionalne in učinkovite samoupravne in poslovne organiziranosti SOZD in združenih članic;
- krepitev vloge in položaja delavca - samoupravljalca;
- uveljavljanje znanja kot temeljnega pogoja za boljšo uspešnost gospodarjenja in hitrejši razvoj, pospeševanje inventivne dejavnosti.

Na področju delovanja in organiziranja ZK bo potrebno:

- oceniti lastno delo - uspešnost in učinkovitost,
 - izpeljati idejno politično diferenciacijo (kadrovska obnova, obnova metod in oblik dela, itd.),
 - usklajeno delovanje komunistov in vseh DPO v SOZD;
 - organizirati posvete, seminarje, ipd.
- Poleg navedenih nalog bo konferenca sproti spremljala:
- rezultate poslovanja SOZD in združenih članic,
 - učinkovitost kadrovske politike kot osnove za boljše gospodarjenje,
 - uresničevanje nalog na področju SLO in DS.

ČLANI PREDSEDSTVA AKCIJSKE KONFERENCE ZKS SOZD HMEZAD

Na konstitutivni seji stalne akcijske konference ZKS SOZD Hmezad 21. oktobra so izvolili novo predsedstvo: Tone BREZNIKAR - Minerva, Ivan GLUŠIČ - DSSS SOZD, Alojz KAMPUŠ - Mlekarna, Filip LESJAK - Agrina, Edi OMLADIČ - Kmetijstvo, Zdravko POČIVALŠEK - KK Šmarje, Julijana PUNCER - KZ Savinjska dolina. Predsednik: Franjo MAJETIČ - Celjska mesna industrija. Namestnik: Martina UMBREHT - Jata.

Predsednik in namestnik sta člana predsedstva.

Varstvo narave malo drugače

V deželi Severni Ren-Vestfalija (ZRN) so vpeljali za varstvo gozdov posebne pasti za lubadarje. Spomladi 1984 so nastavili v gozdovih 35000 takih pasti in ujeli okroglo 70 milijonov lubadarjev. Trdijo, da bo na ta način postala odveč raba kemičnih strupov, ki so nevarni za okolje.

Koliko domačih živali je na svetu

Danes je na vsem svetu okroglo 11 milijard koristnih domačih živali: 1,23 milijarde govedi, 1,79 milijarde prašičev, 1,14 milijarde ovac, 0,46 milijarde koz, 7,30 milijard kokoši in 0,13 milijarde bivolov. Skoraj četrtino vseh prašičev redijo v Evropi (brez ZSSR).

Čestitamo 29. november - praznik republike

SOZD Hmezad Žalec

KMETIJSTVO ŽALEC

Na farmah namolzli rekordne količine mleka

V osmih mesecih letošnjega leta so na farmah Zalog in Podlog, namolzli 6096 litrov mleka po kravi. Do konca leta si bodo prizadevali, da bodo dosegli vsaj šest tisoč litrov mleka, kar bo za delavce Kmetijstva Žalec rekord.

Presegli bodo letni plan, ki je okoli 5600 litrov, prav tako bodo presegli tudi slovensko povprečje na družbenih farmah, ki je 5100 litrov namolženega mleka po kravi. Kot pravijo v tej delovni organizaciji, je tako dober rezultat plod načrtnih vlaganj, prav tako se je z leti izboljšala kakovost doma pridelane krme in genetski potencial živali. Trdijo, da bi bili rezultati lahko še bistveno boljši, če bi bile farme za prirajo mleka manjše. Kajti najboljše rezultate dosegajo farme s 300

kravami, v Kmetijstvu Žalec jih je kar 1050 in s tem številom so med večjimi v republiki.

Kljub večanju količin namolžene mleka se s finančnimi rezultati v mlečni proizvodnji ne morejo pohvaliti. Razlike med lastno družbeno priznano ceno so od leta 1980 vse večje in letos le-te znašajo že nad 30 dinarjev po litru namolženega mleka. Kolikšne so te razlike pri več kot šest milijonih litrov namolženega mleka najbrž ni potrebno posebej razpravljati.

m. n.

V dogovorjenem roku obnovljena stavba interne banke že služi namenu.

Hmežjar

DEMONSTRACIJSKI OGLED KORUZE

Prvega in drugega oktobra si je na Ložnici precejšnje število ljudi ogledalo v letošnjem letu posejanih 32 hibridov kornu. Močno vidne razlike, tako med razredi dolžine vegetacije, kot med samimi hibridi, bodo nedvomno služile lažjemu izboru za naslednje leto.

Kljub temu, da je bilo letošnje vreme za večino kultur zelo neugodno, ga je še najbolj prenesla prav kornu. Tako smo imeli kljub hladnemu juniju, v vegetaciji kornu kar 204,9 °C več toplote kot v letu 1985. Padavine pa so bile letos kornu zelo naklonjene. Rahlo pomanjkanje do optima je bilo le v delu julija in septembra, zato pa jih je v mesecu juniju padlo kar 306,4 mm ali že več kot polovica potrebnih za celo vegetacijo. Tako je bilo v skupnem kar 34 % padavin nad optimalno količino.

Z ozirom na zahteve, ki bi jih hibridi namenjeni za silažo naj izpolnjevali, smo se odločili za OSSK 247, Bc 318, Bc 462, RP 37-t, OSSK 377 in pionirja Eva in Mirna. Za zrnje pa bi pridelovali: pionir Dea, Bc 278, ZP 209, OSSK 247, za nekoliko kasnejšo setev v maju pa ZP 196.

Martina Krajnc

Prevzem hmelja

Prevzem hmelja letnika 1986 poteka podobno kot prevzem v vseh dosedanjih letih, le da so ob prevzemu letošnjega pridelka pričele veljati določene spremembe, predvsem kar se tiče tujih primesi, listja in pecljev v hmelju. Zaradi velike ponudbe hmelja na svetovnem trgu in tudi zaradi stališč pivovar, da kupujejo res samo kakovosten hmelj, so se članice proizvajalke hmelja združene v Poslovno skupnost za hmeljarstvo Slovenije odločile, da bodo v bodoče stimulirale le dobre proizvajalce in da posamezniki, ki jim ni mar kvaliteta hmelja nosijo posledice slabe kvalitete na lastni koži. Dosedanji princip skupnega kala že nekaj let pri predelavi s Hmezad Export-importu zmanjšujejo s tem, da s ponovnimi komisijскими preocnitvami in izločanjem hmelja iz skupnega prihodka povečujejo deleže, ki bre-

mene vsakega slabega proizvajalca posebej. S sprejetjem pravilnika o kvaliteti hmelja, ki je praktično samo potrditev starih že veljavnih uzanc na letošnji skupščini hmeljarjev Slovenije in s kasnejšimi manjšimi popravki, so hmeljarji napravili odločen korak k uveljavitvi in stimuliranju dobre in boljše kvalitete. Jasno postaja, da v obdobjih hiperprodukcije blaga v svetu najde kupca le najboljše blago.

Prevzem letošnjega pridelka poteka normalno v dveh smereh kot je to že običajno in sicer na rampi v Hmezadu in z dvema ekipama na terenu. Prevzetega je že več kot tretjina pridelka in na kvaliteto pridelka ni posebnih pripomb. Količina alfa kislin je letos v primerjavi z lanskim letom nekoliko boljše, saj se giblje pri goldingu med 4,5 in 5 %, medtem, ko pri A sortah med 8,5 in 9 % alfa kislin. Prevzem hmelja bo v letošnji sezoni zaključen nekoliko prej zaradi bolj pičlega pridelka, ki ga bo po zadnjih ocenah okrog 3.600 ton.

m. n.

DOVOLJ KAKOVOSTNIH JABOLK

S pridelkom jabolk so letos v Hmezadovi organizaciji Sadjarstvo Mirošan zelo zadovoljni. Zaradi lanske pozebe je bila letina po količini nekoliko slabša, nabrali so okoli 200 vagonov, toliko bolj pa so zadovoljni s kakovostjo. Kar osemdeset odstotkov jabolk je bilo najboljše kakovosti. Tako z izvozom ni bilo posebnih težav in s 70 tonami izvoza v zahodno Nemčijo so že dosegli letni plan. S prodajo sadja za ozimnico pa niso tako zadovoljni. Pravijo, da se tudi tukaj pozna slabšanje življenjskega standarda. Čeprav so predvidevali, da bodo zaslužili več, so od te prodaje iztržili le milijon dinarjev.

MN

Lep ukoreninjenec. – Pri izoravanju z neustreznimi priključki se poškoduje preveč ukoreninjenec. Pazimo.

Proizvodnja kmetijske mehanizacije

PREIZKUŠAJO PREBIRALNIK KROMPIRJA

V tozdu Strojne Žalec, Proizvodnja kmetijske mehanizacije, so izdelali prototipe prebiralnika za krompir, ki so sedaj v poskusnem obratovanju pri večjih pridelovalcih krompirja. Že prihodnje leto načrtujejo serijsko proizvodnjo tega stroja, ki so ga razvili v lastni razvojno-tehnološki službi. Prebiralnik krompirja je namenjen tako zasebnemu kot družbenemu sektorju. Z njim je omogočeno strojno prebiranje semenskega in jedilnega krompirja, ki ga lahko v eni uri prebere do štiri tisoč kilogramov. Ta nov prizvod ima vgrajena tri sita, od katerih se lahko dve menjavata glede na želeno dimenzijo krompirja. Ena od prednosti prebiralnika je tudi ta, da omogoča kakovostno delo in se krompir ob prebiranju ne poškoduje. Tudi pri premikanju ne bo posebnih težav, saj se to lahko doseže s pomočjo vgrajenih koles. Kot pravijo v tozdu PKM, je vzdrževanje zelo enostavno, prebiralnik nima niti enega uvoženega dela. To pa je le eden od proizvodov, ki so ga v tozdu ponudili tržišču v relativno kratkem času. Kajti pospešeno razvijajo nove izdelke, serije v zadnjem času niso več tako velike, da bi lahko izkoristili vse zmogljivosti.

V njihovi dejavnosti je konkurenca med proizvajalci vse večja in kot eno od vodil delavcev razvoja je, čimprej razviti nov proizvod in ga v kratkem času tudi prodati. Zato med štirimi osnovnimi programi pospešeno delajo tudi za opremo za sadjarje. V drugi polovici

oktobra so preiskovali poseben sadjarski razpršilnik Myers, s katerim bo mogoče razpršiti škropivo z znatno manj vode kot običajno.

m. n.

Pavlovski vrh. Trgatev laškega rizlinga, ki ima 17,5 stopnje sladkorja. – Franček in Branko na prešnem podu ob košu iz 18 obrocev in 130 püt – brent grozdja, ki je dalo nad 2.800 litrov sladkega mošta.

Varooza v ZRN

V letu 1985 so čebelarji v ZRN pridelali tako malo medu, kot še nikoli doslej: ca. 5000 ton ali komaj tretjino normalne letine. Po mnenju čebelarskih organizacij je glavni krivec za to varooza. Po drugi strani pa poročajo, da je znana firma Bayer izdelala zelo uspešno sredstvo proti varoam, ki ne škoduje čebeli in čebelarjem niti uživalcem medu. Imenuje se Perizin.

Ivan Esenko

KJER SE CEDITA MED IN MLEKO

V Polhovem Gradcu sta se cedila med in mleko. Pod tem naslovom se je odvijala prodajna akcija, ki je obsegala še čebelarstvo razstavo, strokovna predavanja in degustacijo medu, medenih in mlečnih izdelkov in sira Celeia. Predstavitelj je bila kar se da originalna, namreč obiskovalcem je bila na voljo degustacija vseh vrst izdelkov. Dobri reklami in lepemu vremenu gre hvala za dobro udeležbo na tej naši prireditvi, ki bo kot vse kaže postala tradicionalna tako v krajevnem smislu, kot v našem skupnem planu razširjanja kroga kupcev.

Naša delovna enota je bila kljub nedelji vsa na nogah in ne zaman. Dela je bilo veliko od jutra do prvega večernega mraka. Obiskovalce je iznenadila kvaliteta sira in paleta naših izdelkov na bazi medu in ostalih čebeljih pridelkov. Celoten program je bil popoln s strokovnimi predavanji na temo Uvod v čebelarstvo in Uporaba čebeljih pridelkov. Predavanj je bilo več, tudi z oziroma na znanje slušateljev. Dopoldan je bilo navzočih veliko čebelarjev, ki jih je zanimalo naše proizvodno sodelovanje s čebelarji. Marsikomu je bilo potrebno postreči s strokovnim nasvetom okrog različnih vprašanj s področja čebelarstva, največ okrog jesenskega zdravljenja čebeljih družin. V popoldanskem času je bilo navzočih največ obiskovalcev nečebelarjev. Zanimali so jih prvi koraki v čebelarstvo.

Zaznamovalnica hmelja v Žalcu

Z dne 17. marca 1907, drž. zak. štev. 102 imamo zakon »o oznamenilu, iz katerega kraja je hmelj«. Ta zakon so si izvoljevali češki hmeljarji, hoteč svoj hmelj, ki je na zelo dobrem glasu, obvarovati konkurence. Češki hmelj je dobro upeljan, pivovarstvu so zelo zadovoljni z njim in si domišljajo, da brez žateškega hmelja sploh ne morejo zvariti dobrega piva. Naravno je, da je veliko povpraševanje po njem in da so zato cene žateškemu hmelju nesorazmerno visoke.

Hmeljski kupci po tudi po drugih pokrajinah kupujejo jako lep in dober hmelj in to za mnogo nižje cene. Ker vedo, kako jim je treba za posamezne pivovarje blago pripraviti, so pod imenom žateški hmelj »Bohemian hops« ali »houblou de Boheme« prodajali tudi izvenčeške vrste, ki pod svojim lastnim imenom niso bile upeljane na svetovnem trgu. Te označbe zaznamujejo danes bolj vrsto, kakovost hmelja, kakor pa provenijenco, kraj, kjer se je pridelalo blago.

Tako se je tudi naš hmelj prodajal večinoma pod češkim imenom in pri tem nismo slabo vozili, ker so bile cene češkemu hmelju sorazmerno zelo visoke. Seveda je bilo vedno diferenca med cenami za žateški in žalski hmelj nemerno velika, kar gotovo ne odgovarja dejstvu, da se naš hmelj prodaja pod istim imenom. Nekaj razlike je že upravičene, ker je pač žateški hmelj nekaj težji ko naš. Zato se pa naše blago odlikuje po svoji lepi barvi in svitem lupulinu. Na svetovnih razstavah je žel naš hmelj mnogo priznanja. Znano je, da je v Berlinu dosegel med avstroogrskimi hmelji drugo mesto in med vsemi razstavljenimi hmelji tretje mesto.

Naša dekleta iz čebelarstva za druge v Polhovem Gradcu so se temeljito pripravila na ta dan. Spekla so celo vrsto različnega peciva z medom. Prikaz takšnih domačih slaščic iz medu predstavlja širšo potrošnjo medu. Večina potrošnikov je pač še vedno mnenja, da se med lahko uporablja v njegovi izvorni obliki in na noben drug način. Menim, da moramo na tem področju storiti še marsikaj drugega, kot zgolj odkup in prodajo medu in ostalih čebeljih pridelkov. Morda bi lahko to imenovali vzgojo kupcev. Navedel bom klasičen primer nepoučenosti kupcev. Kristaliziran med jih odbija in poraja v njih dvome o njegovi pristnosti. Star slovenski izraz za med je strd. Torej že ime ponazarja njegovo težnjo k strjevanju-kristalizaciji, ki jo povzroča kristalinična glukoza v medu. Nekatere sorte medu kristalizirajo prej, nekatere kasneje, kar je odvisno od vsebnosti glukoze v njem. V tem primeru je potrebno podučiti kupca o postopku s takšnim medom, če želi imeti tekočega. In takšnih in podobnih primerov je veliko, kar je pokazala tudi naša akcija, saj je bilo vprašanih veliko.

Prireditev **Kjer se cedita med in mleko** postaja tradicionalna, saj je bila že enkrat speljana lani. Tradicionalna v krajevnem smislu in kot pristen način ponudbe naših proizvodov. Čebelarstva zadruga Polhov Gradec nadaljuje to tradicijo.

V zadnjih letih se je tudi ta razlika med žatcem in žalcem zmanjšala, in približamo se še bolj žateškimi cenami, če je slučajno v enem letu pridelek na Češkem manj lep in smo bili mi vsakih nezdov obvarovani. Značilno je letošnje leto; češka hmeljišča so zelo trpela, kakovost letošnjega pridelka zelo zaostaja za normalnimi letinami; naše blago je pa jako lepo in zdravo, zato smo letos (prve dni septembra) že skoro dosegli žateške cene. Seveda bo normalno lep češki pridelek dosegel vedno nekaj višjo ceno ko naše blago že radi svojega imena.

Češki hmeljarji so videli, da se mnogo tujega hmelja prodaja pod njihovim imenom, da je ta hmelj lep in nevarna konkurenca češkemu pridelku. Bali so se, da bodo ti tuji hmelji, ki se dobivajo cenejše, ko žateški hmelj, pa se pod istim imenom prodajajo, zelo tlačili ceno njihovega pridelka. Zato so si hoteli postaviti zagotoviti prvenstvo svojemu hmelju in se obvarovati vsake nevarne konkurence tujega blaga. In res so si izvojevali postaviti, ki je le njim v prid in ki oškoduje vse izvenčeško avstrijsko hmeljarstvo.

Ta postava določa v 1. členu: »Ako se ima na prodaj ali ako se spravi v promet hmelj z oznamenilom, iz katerega kraja je, se mora to oznamenilo narediti po predpisih tega zakona.« 3. člena te postave pa določa: »V smislu 1. člena tega zakona je oznameniti, iz katerega kraja je v tuzemstvu pridelani hmelj, tako, da se pove kraj, občina, morda po 2. členu tega zakona določeno produkcijsko ozemlje ali dežela, kjer se je pridelal hmelj, ter v vsakem primeru državno ozemlje.« Po 2. členu te postave se namreč lahko ozemlja v tuzemstvu, v katerih se prideluje hmelj, natančno dolo-

čivši jih, ukazoma oznamenijo za »hmeljska produkcijska ozemlja«. K oznamenilom, odkod je hmelj, se lahko narede dostavki, ki obsegajo natančnejšo napoved, iz katerega kraja je hmelj (na primer ime grajščinskega ozemlja, posestva, sodnega ali političnega okraja); ti dostavki pa morajo biti resnični. Vsi neresnični dostavki k oznamenilu, odkod je hmelj, in vsak način namestitve, ki je v stanu varati o tem, iz katerega kraja je hmelj, je prepovedan.

Te določbe provenijenčne postave imajo namen, onemogočiti, da se še v naprej prodajajo izvenčeški hmelji pod češkim imenom. Torej je tudi nam onemogočeno spraviti naš hmelj pod svetovnoznano znamko »Bohemian hops« na svetovni trg. In vendar nam je to ime, kakor sem že zgoraj omenil, pripomoglo do boljših cen; bilo je vedno precej veliko povpraševanje po našem hmelju, in cene je še dvigalo priljubljeno češko ime. To naj bi se po tej postavi nehalo. Čehi hočejo, da se le res na Češkem pridelani hmelj prodaja pod češkim imenom. Ker bi sedaj odpadli vsi oni izvenčeški hmelji, ki so do sedaj še šli pod češkim imenom v svet, bi se povpraševanje po češkem hmelju mnogo povečalo, omogočilo bi se še mnogo novih nasadov in vsem hmeljem pri veliki konkurenci kupcev visoke cene. Zvišal bi se pridelek res češkega hmelja, Čehi bi zamogli postreči tudi onim kupcem, ki so dozdaj kupovali pri nas in naš hmelj spravili na trg pod češkim imenom. Grozila nam je torej dvojna škoda: ne smeli bi se več posluževati dobro upeljanega češkega imena in češki pridelek bi se zvišal in povpraševanje po našem blagu zmanjšalo.

Tedanjí zagovornik našega hmeljarstva, vodja štajerske klerikalne stranke »Kmečke zveze« dr. Korošec, ni imel pojma, za kaj se gre, in nam je hotel celo to provenijenčno postaviti hvaliti. Večini hmeljarjev je znano, da je prišel pred dvema leti v Žalec poln hvale, da je dosegel lep uspeh s to nam koristno postavito. Seveda so ga naši hmeljarji podučili in mu pokazali vrata.

Med tem je bil pa izvoljen za državnega poslanca v Savinjski dolini dober poznavalec hmeljarskih interesov gosp. Fran Roblek. Opiral se je na 7. člen provenijenčne postave, ki pravi, da se lahko z ukazom odredi, da se oznamenila, iz katerega kraja je hmelj (3. člen) in določbe 6. člena, da so prepovedani vsi neresnični dostavki k oznamenilu, odkod je hmelj, ne uporabljajo glede določenih napovedi, ki se navedejo v ukazu in ki po prometni navadi udeležencev krajev nimajo izključnega pomena, da kažejo, iz katerega kraja je hmelj, ali so vsaj ta pomen izgubile, ker so se začele rabiti za označbo vrste hmelja; toda to pa ne dalje nego za dobo petih let potem, ko postane ta zakon pravomočen. Ta zakon je pa dobil moč šest mesecev po razglasitvi, stopil je torej v veljavo 14. oktobra 1907.

Državni poslanec Roblek je dosegel, da so vsaj te izvršilne navedbe k provenijenčni postavi z dne 13. oktobra 1907 nekoliko ublažile za nas nevarne določbe omenjene postave. Člen V. teh izvršilnih navedb namreč pravi, da se naj določila 3. in 6. člena zakona ne uporabljajo glede oznamenila »Bohemian hops« za dobo petih let in glede oznamenila češki hmelj (»böhmischer Hopfen«) in »houblou de Bohême« za dobo dveh let po dnevu, katerega dobi zakon moč, ako je tako oznamenjeni hmelj določen za izvoz v carinsko inozemstvo. Za nas pride v poštev posebno določba glede imena »Bohemian hops«. Kakor sem že zgoraj omenil, se je itak s češkim imenom oznamovalo le vrsto hmelja in se s tem, da se ga je nazivalo češki

hmelj, glede izvora še ni ničesar povedalo.

Po letu 1912, pa tudi pod tem imenom ne bo smel več naš hmelj na svetovni trg. Naš hmelj bo le še mogoče spravljati v svet pod pravim imenom, ali pa brez označbe, ker oznamenovanje ni prisilno.

V tej dobi je potreba, da izvršimo vse priprave, da nas nov položaj ne iznenadi, nepripravljene bi nas zadela lahko velika škoda, s premišljenim in doslednim delom se pa moremo pripraviti na hud konkurenčni boj, ki ga nam bo treba vojevati.

1. štajersko sladišče za hmelj »Hmeljarna« v Žalcu osnuje sporazumno z južnoštajerskim hmeljarskim društvom in z občinskimi zastopi sodnijskih okrajev Celje, Vransko in Gornji Grad javno zaznamovalnico hmelja v Žalcu.

Zaznamovalnica ima nalogo, da pisмено potrdi in ozameni krajevno izvirnost hmelja iz omenjenih sodnijskih okrajev.

Že omenjena izvršilna naredba k provenijenčnemu zakonu namreč označuje za enotna hmeljska produkcijska ozemlja na Štajerskem: 1. Vzhodnje Štajersko, ki obsega sodne okraje: Fehring, Feldbach, Fürstenfeld, Gleisdorf, Hertberg in Weiz. 2. Južno štajersko-Savinjska dolina, ki obsega omenjene tri sodne okraje. Hmelj iz teh treh sodnih okrajev (Celje, Vransko, Gornji grad) bo na zahtevo lastnikov prizadehtih hmeljev in če so hmelji nepokvarjeni in iz zadnjega letnega pridelka, javna zaznamovalnica oznamila pod imenom Štajersko-Savinjska dolina.

Južnoštajersko-savinjska dolina hmelj se bo v zaznamovalnici listinsko oznamenila na podlagi predloženih poverilnic (tehtnih listov), ki so jih izdali: občina produkcijskega kraja ali pa zaupnik zaznamovalnice.

Poverilnice izvirnosti, na podlagi katerih se pisemsko oznamenje hmelja izvrši, daje župan ali njegov namestnik ali pa od ravateljstva določeni zaupnik zaznamovalnice. Bala se tehta, opremi s štampiljo dotične občine in plombnim pečatom: čez to ravnanje izgotovijo se poverilnica. Na podlagi te poverilnice se bale v javni zaznamovalnici opremijo z napisom: Južno Štajersko-Savinjska dolina in odtiskom štampilje: Zaznamovalnica za hmelj v Žalcu. Čez to proceduro se izroči stranki zaznamovalna listina. Tako se izvirnost hmelja listinsko potrdi.

Hmelji drugih produkcijskih okolišč se v Žalcu ne bodo mogli zaznamovati. Za te kraje bodo pač dotični županski uradi izvirnost potrdili, tako, kakor že tudi letos, ko še javna zaznamovalnica ni otvorena, to stori na zahtevo županstvo v Žalcu.

Zaznamovalnica bo drugo leto že skoro gotovo otvorena, tako, da se že pred letom 1912. naš hmelj pod našo znamko upeljuje na svetovni trg. To je važno, da si tako sami ustvarimo prehodno dobo.

7 procentov

Zaradi trenutnih in morda lastnih koristi nekateri hmeljarji prilagajajo kriterije kvalitete, namesto da bi prilagajali hmelj kriterijem. Ali ne vedo, da s tem škodujejo dolgoročno plasmanu našega hmelja?

Dobri hmeljarji

Naša naloga je torej, gledati, da bodo pivovarji zahtevali naše blago; tako bodo cene našemu pridelku rastle. Hmeljarsko društvo v Žalcu stori v tem oziru po žalskem županu gosp. Jos. Širci v polni meri svojo dolžnost. Pridelovalci naj le gledajo, da se bo pri nas pridelovalo lepo blago in ni se nam bati bodočnosti.

Dr. Franjo Lipold

Hmeljar

MLADI O SVOJEM DELU

Kar precej mladih po končanem šolanju pridobiva prve delovne izkušnje v Hmezadovih organizacijah. Kaj vse so med opravljanjem pripravništva že pridobili in kaj še bodo, kaj pogrešajo pri uvajanju v strokovno delo, smo povprašali naslednje pripravnike, ki so povedali:

Robert Račič, orodjar, Strojna, PKM:

Delati sem začel pred dobrimi tremi meseci in v tem času sem se naučil sestavljati orodja. Prepričan sem, da se bom v naslednjih mesecih naučil vse kar je potrebno za dobrega orodjarja. Precej mi pomaga tudi mentor, ki mi vedno razloži kar me zanima, redno oziroma vsak teden pa pregleda tudi moj dnevnik. O celotnem Hmezadu do sedaj še ne vem dosti, ker še nismo imeli seminarja za pripravnike. Vsekakor si želim, da bi tudi še potem ostal v tej delovni organizaciji. Delo, ki ga opravljam, mi je zelo všeč, prav tako poklic orodjarja, ki sem si ga izbral.

Janez Vipotnik, strojni ključavničar, Strojna, tozd PKM:

Prav tako kot moji vrstniki sem prišel v to organizacijo pred tremi meseci. S praktičnim delom sem se spoznaval že v očetovi delavnici, tako da sem v začetku že imel nekaj izkušenj. Med pripravniško dobo bom to znanje še poglobil. Lahko rečem, da sem zelo zadovoljen tako z delom kot s sodelavci. Z zaposlitvijo po opravljenem pripravniškem izpitu ne bom imel težav.

Barbara Marovt, kemijski tehnik, Tovarna močnih krmil, Kmetijstvo Žalec:

Koliko se lahko nauči mlad človek, ki pride iz šole, je odvisno od njega samega in od ljudi in okolja v katerem dela. Prve delovne izkušnje si nabiram v laboratoriju mešalnice krmil in sem zelo zadovoljna z mentorico, ki si prizadeva, da bi se v tem času pripravništva naučila kar največ.

Po dveh mesecih že znam določati vlago vseh vhodnih surovin, ki so potrebne za proizvodnjo krmil. Kajti, če je dobra kontrola le-teh, potem morajo biti kakovostni tudi končni izdelki. Naučila sem se tudi določati beljakovine na posebni napravi in lom koruze.

Milko Rovšnik, avtomehanik, Strojna, tozd Grames:

Kot Hmezadov štipendist sem praktično delo opravljal že v tozdu Grames. Po končanem šolanju sem tukaj začel delati kot pripravnik v traktorski delavnici. Z mentorjem sem zadovoljen in po pripravniškem izpitu se bom v tej organizaciji zaposlil za nedoločen čas.

Marjana Vengust, cvetličarna Žalec, Vrtnarstvo Celje:

Čeprav nisem bila Hmezadova štipendistka, sem pred dobrim letom le dobila zaposlitev v cvetličarni v Celju. V tem času sem si nabrala precej izkušenj za samostojno delo. V Žalcu bom nadomeščala delavko na porodniškem dopustu.

m. n.

Dnevi italijanske kuhinje

Delavci Hmezadovega hotela Golding Rubin so oktobra dokaj popestrili gostinsko ponudbo z dnevi italijanske kuhinje. Tako so bili deležni veliko pohval zahtevnih domačinov, ki so za spremembo le napolnili prostor restavracije. Pri pripravi italijanskih specialitet so jim pomagali priznani kuharski mojstri iz portoroških hotelov. Zato, da uspeh ne bi izostal, so poskrbeli tudi delavci hotela sami. Lotili so se svojevrstnega reklamnega prijema, plakate za te dni so povsod zanašale obrnili na glavo, in prav zato so jih prebrali tudi tisti, ki mimo tovrstnih publikacij hodijo povsem brezbrizno. Kot obljublajo v hotelu Golding Rubin, bodo že v drugi polovici novembra pripravili dneve madžarske kuhinje. Kaj bodo ponudili gostom, za sedaj ostaja še skrivnost.

M. N.

VARČEVANJE – NUJA DANAŠNJEGA ČASA

Za nami je 31. oktober – Svetovni dan varčevanja – besede, ki v današnjih pogojih gospodarjenja in osebnega standarda vsakega posameznika dobivajo največji pomen. Ob tej priložnosti si vspodbudimo najgloblji interes za varčevanje na vseh področjih proizvodnega dela in porabe sredstev, da bi tako uspeli kjerkoli zagotoviti boljše rezultate dela, da bomo čimbolj smotrno trošili pridobljeno in tako prihranili čimveč sredstev za jutrišnji dan – za naš nadaljnji razvoj.

Hranilnica in posojilnica
kmetijstva in gozdarstva
Žalec

ŠPORT

Karate sekcija TVD Partizan v Petrovčah

V začetku prihodnjega leta se bodo začeli redni treningi karateja v Petrovčah. Sekcija karateja pri TVD Partizan deluje že od septembra letos in v tem času nabavljajo nujne pripomočke za pričetek aktivnega dela. Treninge bo vodil Anton Maruša, delavec v Hmezad Inženiring, ki je o tem povedal:

V sekciji bosta delovali dve skupini, prva bo rekreacijska, ki bo trenirala bolj za rekreacijo, le-ta bo imela tudi posebej prilagojen program. V načrtih pa imamo tudi tekmovalno skupino, ki bi vzgajala karateiste za tekmovanje. V rek-

reacijsko sekcijo se bodo lahko vključili vsi iz žalske občine, starejši od petindvajset let. Predvidoma bo vadba dvakrat tedensko po dve uri. Medtem, ko se bodo v tekmovalno sekcijo vključili vsi mladi starejši od 10 let. Ta skupina bo imela poseben program. Želimo si, da bi za vadbe pridobili čimveč delavcev zaposlenih v Hmezadu. »

Informacije o delu in vadbi v eni od skupin sekcije za karate lahko dobite pri Antonu Maruši, Hmezad Inženiring, tel. 063 714-279.

m. n.

ZLATA GOSKA

Nekoč je neka gospodinja na trgu kupila gosko. Ime ji je dala Gigi. Začela je nesti jajca.

Gospodinja ji je na senu naredila gnezdo, v katerega je položila jajce. Položila je zato, da bo vedela Gigi, kam mora nesti jajca. Gigi še ni opazila gnezda, zato je jajce znesla drugam. Gospodinja je naslednje jutro šla gledat, če je že Gigi znesla jajce. Ko je videla, da ni na tistem gnezdu gosje jajce, je še drugje pogledala. Mislila je, da se je Gigi zmotila in drugje znesla jajce. Naenkrat je gospodinja na čisto drugem mestu opazila jajce. Ampak jajce ni takšno, kakor ga znesejo druge gosi. Bilo je iz čistega zlata. Gospodinja je kar zavriskala od sreče in veselja.

Urška Tomšič
O. Š. Peter Šrajc, Žalec

VABILO!

K sodelovanju z literarnimi prispevki, risbami in fotografijami vabimo vse šole in vrtnice, katerih gojenci so otroci naših delavcev.

Lep pozdrav urednik

VLAK

Tam v daljavi slišim vlak, z njim se je peljal že vsak, saj prevaža vlak vse, kar pač leze in kar gre.

Prevaža živino, vozi v tujino, pelje ljudi, na postaji stoji.

Ko vse tovore naložijo, ko vsi potniki vstopijo, vlak zapiska na ves glas, da ga sliši vsa vas.

Nataša Šip

Delavci SS SOZDA so na sindikalnem izletu v Peklu izkoristili lepo vreme, poskusili golaž in okusno ribjo čorbo ter se šli razne družabne igre.

Klimatska katastrofa

Nemško fizikalno društvo (ZRN) svari, da se bo v naslednjih 50–100 letih povprečna temperatura na zemlji dvignila za nekaj stopinj; sušna področja ob ekvatorju se bodo razširila vse do evropskega Sredozemlja; v nekaj stoletjih se bo morska gladina dvignila do 10 metrov nad sedanjo. Vse to bo posledica naraščajoče vsebine ogljikovega dioksida, ozona, dušikovega oksida in ogljikovih vodikov v zraku. Društvo opozarja politike, gospodarstvenike, znanstvenike in celotno prebivalstvo, da je nujno potrebno zmanjšati izločanje plinov.

Ribe proti srčnemu infarktu

Znano je, da je srčni infarkt med Eskimi skoraj neznan bolezen. Znanstveniki pripisujejo ta pojav dejstvu, da se Eskimi hranijo predvsem z ribami. V ribah je menda dosti nezasičenih maslenih kislin, ki preprečujejo nastajanje krvnih strdkov. Nemški znanstveniki priporočajo prebivalstvu ZRN, naj bi vsaj dvakrat tedensko jedli morske ribe. Največ nezasičenih maslenih kislin je menda v sardinah in skušah.

V SPOMIN

Smrt je zopet segla v vrste naših članov TZO Trnava na Gomilskem.

Anton LAZNIK

Tonče se je rodil 1923. leta v Miklavžu pri Taboru v številni Grabnarjevi družini.

Izučil se je za poklic mesarja. Prišla je druga svetovna vojna, ki tudi njemu ni prizanesla. Po vojni se je priženil na Lončarjevo posestvo na Gomilskem.

Življenje mu je bilo vse bolj zagrenjeno po smrti sina in pozneje še hčere, dokler tudi sam ni omahnil.

Ivan VAŠ

Ivan se je rodil 1924. leta na Gomilskem. Namenjeno mu je bilo, da je ostal doma na kmetiji. Tudi njemu ni prizanesla kruta vihra druge svetovne vojne. Bil je prijeten sogovornik in radi smo ga imeli. Aktiven je bil v prosveti, GD Gomilsko in v samoupravnih organih TZO Trnava.

TZO Trnava

UP

Bo li kdo samotno obstal ob mojem grobu, tam kjer zaprla za menoj se bodo vrata, kjer zarasla se bo zelena trata?

Minilo bo.

Spomini na me še tu in tam, v začetku sveži, potem stemnjeni, zaviti v pozabo bodo poslednji hram.

Morda pa le kdo čez grob se rahlo nagnil bo, ko mu misli daljne oživijo, istrigajo iz življenja večno melodijo?

Štefanija Prislán

TEBE VEČ NI

Ne potrebujem bogatega cvetja, da krasim sivo gomilo – tvoj grob, ker tudi v spominih se spleta venec iz življenja dobrot.

Drobne rožice v mlado zelenje vežem s spomini na minule dni, melodije življenja s smrtjo zajete polagam v grob, kjer ti srce trohni.

Svečke prižigam v tvoje spomine, v roki mi lučka lahko drhti, biča me bol, žalost ne mine, ker sama sem in tebe več ni.

Štefanija Prislán

Drago Kumer

ZDAJ SMO SREČNA DRUŽINA

– Prosim, ne omenjajte mojega pravega priimka! me je opozorila zares prikupna kmečka ženica.

– Prosim, počemu ta anonimnost? vprašam, jo gledam, občudujem. Ni besed, s katerimi bi popisal igrivost in bistrost njenega duha, kaj šele telesno zgradbo od glave do pete.

– Da, rada bi ob najinem besedovanju ostala popolnoma skrita in neopazna, pa čeprav sem dokaj let aktivna kmetica. Pri nas je vse: lepa domačija, skrbno negovana, razumnost in spoštljivost od najstarejšega do najmlajšega, hmelj, njive z različnimi prideiki, travniki in gozdovi. Stroji in štirje pari rok vse to skrbno vzdržujejo... Res je, zdaj smo srečna družina.

Poslušam, gledam, strmim, občudujem.

– Ali se nisva pred mnogimi leti neke srečala?

– Res sva se. Nekaj dni pred Dnevom mrtvih. Bila sem petošolka. Na proslavi sem deklamirala Prešernovo »Memento mori«. Učitelj, razrednik, me je opozoril, da naslov pomeni po naše – spomni se smrti.

– Prosim, znate ponoviti prvo kitico?

– Znam!

Vstane, poravnava to zlahtno telo, se zazre skozi okno in besede se zlijejo v mavrico pozne jeseni: »Dolgost življenja našega je kratka. Kaj znanec je zažula že lopatal! Odprta noč in dan so grōba vrata; al' dneva ne pozna nobena prat'ka.

– Verujete v smrt ali življenje? Zdaj samo in samo v življenje. Srečno življenje je edino bogastvo. Vsi smo zdravi in vsak po svoje tudi srečni...

Pa začnimo znova s Prešernom: »Kaj pa je tebe treba bilo, dete ljubo, dete lepo, meni mladi deklici neporočeni materi?«

No, mlada savinjska kmetica je že nekaj let srečno poročena. Kdor ne verjame, naj prebere življenjepisa, ki ga je z lepo in čitljivo pisavo lastnorodno upodobila. Napisan je približno takole:

KASTEL ANKA, rojena 20. junija 1965, v hlevu kmeta Osolnik Ivana. Sem edinka dveh invalidov. Oče je hud astmatik od rojstva, materi je v otroških letih revma zvila roke. Oba sta nezakonska. Oba sta se leta in leta potikala od kmeta do kmeta. Socialna oblast jima ni bila naklonjena. Ko sta se poročila, jima je bilo borih 19 let.

Zdravnikov nasvet: nikar otrok! Socialna delavka: pazita, da ne bo otrok!

Stanovanjsko gospodarstvo je obljubljalo, da bosta dobila garsonjero. Ne bo dolgo, vsak čas. Tisti »vsak čas« je ostal neizpolnjena obljuba. Oblast vedno obljubi, pa malo obljub uresniči. Hvala za take poceni obljube.

Usmilil se ju je kmet Osolnik in na lastne stroške popravil del podrtega hleva. Starša sta v veselju in radosti pozabila na zdravnikov in socialne delavke nasvet.

Najbrž so mnogi zmajali z glavami, ko so videli, kako materi trebuh narašča. Kot po nevihti prelestna Savinja.

Lepega jutra sem privekala na svet. Skozi ozko lino so me posušili sončni žarki. O, to čudovito savinjsko sonce! Torej, rojena sem v hlevu kmeta Osolnika. Pozneje so me dražili, da sem Kristusova sestra.

Otroška leta so bila nepopisno lepa, eno samo sonce, en sam cvetlični vrt. Ne spominjam se, da bi se oče in mati kdaj zaresno prepirala. Čez dan sta delala na kmetih, največ pri Osolniku, zvečer pa sta prepevala. Še danes ju slišim: Sirota jaz okrog blodim, od doma sem pregnan...

Oba sta kadila, nobeden pa ni pil alkoholnih pijač. Tu in tam malo, čisto malo. Mati je čudovito pripovedovala zgodbe iz Savinjske doline, oče pa je ob kitari pel: *Treba ni, treba ni moje dekletu plavšati, jaz že sam, jaz že sam dekletu svoje rad imam.*

Često nas je obiskala socialna delavka. Prinesla je oblačila in obutev za vse tri. In vedno je obljubljala: boste dobili garsonjero, boste, obljubili so najvidnejši (odgovorni) občinski predstavniki.

Občinske obljube je prehitel kmet Osolnik. Ko je pozidal nov svinjak, je starega preuredil, obnovil v za nas pravilčno stanovanje: kuhinja, soba, stranišče.

Ob selitvi sta se oče in mati prvič pošteno napila.

Ko smo bili že lep čas vseljeni, je prišopihal sam direktor – ali pa je direktorja samo nadomestoval – z novico, da nas v solidarnostnem bloku čaka enosobno stanovanje. Oče in mati sta mu vljudno odgovorila, da smo s stanovanjem do smrti preskrbljeni.

ŠOLA.

Pet let brez problemov. Bistra in lepo razvita. Odličnjakinja. Učitelji so mi prerokovali sijajno bodočnost. Niso se zmotili.

Gospodar Osolnik je imel dve hčeri: Petro in Pavlico. Bili sta dvojčici. Osolnik bi rad imel sina, vendar je zdravnik ponovno rojstvo odločno prepovedal. Zdravniki imajo vedno svoj prav!

Prijetni punčki sta bili. Nista me podcenjevali, češ, midve sva bogati, ti pa si revna cerkvena miš. Nikoli in nikdar! Bile smo prave prijateljice, redkokdaj smo se sprle. Prave sestre bi lahko rekla. Bili sta dve leti starejši, toda nič večji od mene. Onidve blondinki jaz temnolasa, tudi moja polt je bila temnejša. Lepa punčka, sem često slišala za hrbtom.

V šestem sem se zaljubila do ušes, v globino srca. Ne v sošolca. V Petračevega Ivana. Bil je tri leta starejši. Čeprav je osemletko končal z odliko, ga starša nista pustila v srednjo kmetijsko šolo. Bil je edinec in Petrači so imeli v vasi najbolj urejeno kmetijo.

Mati je vedela, da sem postala ženska. Tudi za mojo ljubezen je vedela. Skrbno me je podučevala, kam lahko mlado dekletu privede igrica »očka in mamica«. Potiho si je želela, da bi šla naprej v šole. Želela si je, da bi postala zdravnica.

Jaz pa zdravničar! Krvi videti nisem smela.

Ko pri Osolnikovih ni bilo mleka, sem hodila ponj k Petračevim. In tako se je začelo. Tudi Ivan se je blazno zaljubil. Kmalu me je začel nagovarjati, da bi... Dve leti je trajalo, predno je tudi mene zamikalo. Pravzaprav, radovednost me je vlekla že prej, toda bala sem se posledic. V šestem in sedmem sem bila prav dobra.

Za ljubezen sta zvedela tudi Petrača. Ogenj v strehi! Pri njih tolikšna bogatija, mi pa stanujemo v obnovljenem svinjaku. Toda – ljubezen nima mej! Mogoče bi kdo pomislil na drugo kitico Prešernove pesmi »Nezakonska mati«: *Oča so kleli, topli me, mati nad mano jokali se, moji se mene sram'vali so, tuji za mano kazali so.*

Kako je bilo po večerih pri Petračevih, ne vem. Ivan nikoli ni potožil. Tudi mene nista oštevala. Začuda, naša dva pa sta bila naravnost vesela. Potiho me je skrbelo, kaj in kako bo v šoli. Nikarkršnega hrupa.

– Si res noseča, me je presenetila razredničarka, srčno dobra ženska.

– Tovarišica, čista resnica...

– S Petračevim?

– Da, z Ivanom. In kaj bo z mano?

– Nič hudega. Vsi ti bomo pomagali.

Pogovorila sem se s tvojimi sošolkami, s sošolci. Vsi so pripravljeni pomagati. Jaz tudi. Kar korajžno stopi v ta novi svet.

Sošolec Danilo je sklical sestanek razredne skupnosti. Nobenega slepomišljenja, obtoževanja. Vsi so obljubili, da ob rojstvu dobim darila. Ugibali pa so: Bo deklica, deček? Celo napet trebušček se otipavali, prisluškovi in klicali: Giblje, premika se!

Strašen občutek me je zaobjel, ko sem prvič stopila v posvetovalnico. Saj sem že tolikokrat slišala: Ta naša mladina! Slišala, s seboj sem nosila glas predsednika razredne skupnosti: Ne boj se, vsi smo s teboj. Tudi mi ga po svoje žgačkamo, tebi se je pač ponesrečilo, Ivan pa je fantič zelenega Štajerja, ja, ja!

Starejše nosečnice niso prižigale dovtipov. Se pač zgodi, sem tu in tam slišala. Po nekaj predavanjih se tudi poroda nisem tako hudo bala. Osolnikova mama, izvrstna šivilja, je poskrbela, da sem se oblačila naraščajočemu trebuhu primerno. V šoli sem se izredno trudila. Že zaradi Ivana. On odlični, jaz odlični! mi je šumelo v glavi. Moja trdna volja je premagala vse težave. Dva meseca pred zaključkom šolskega leta sem osmi razred končala z odličnim uspehom. Moj odhod iz šole je bil nekaj izrednega. Razredna skupnost, sošolke in sošolci, kompleten učiteljski zbor z ravnateljem na čelu, pa čistilke in hišnik smo v hipu bili ena sama srečna družina. Na dogodek sem bila temeljito pripravljena. Nisem jokala. Smehljala sem se, težilo me je samo eno: Ko bi me zdaj Ivan držal v objemu. Niso me zasuli s cvetjem. Sama praktična darila. Če bo deček – prav, če bo punčka – tudi prav. Dve kompletni garnituri. In nazadnje še: Hura za našo mlado mamico!

Rodila sem fantka. O, čudoviti Peter! Poročila pa sem se s sedemnajstimi leti. Seveda – drugič noseča. In tako se je vsem uresničila želja – rodila sem Pavlico.

Peter in Pavlica. Spomin na moji najboljši, iskreni prijateljici, na Osolnikovo Petro in Pavlico. Bili sta neizmerno veseli, še danes me zasipata z darili. Da, postala sem Petračeva ta mlada...

Ob poročni slovesnosti so govorili, da sem bila najlepša nevesta v Savinjski dolini. Zdaj pravijo, da sem najmlajša in najlepša kmetica. Nagovarjajo me, da bi kandidirala za hmeljsko princeso. Ivan ne dovoli, pa tudi jaz ne maram slave.

Sklenili smo, da bi se tudi moji oče in mati preselila na Petračevo. Pa sta odklonila. Osolnik jima je nudil prvo pomoč in pri njem bosta ostala. Dobila sta tudi kopalnico, stranišče na spiranje. Oboje si je mama tako neznansko želela.

Na Osolnikovini postorita, kar pač zmoreta. Moj najuspešnejši trenutek pa je, ko se zberemo vse tri družine. Vsakega posebej objamem in na ves glas vzklikam: Zdaj smo ena sama srečna družina!

Presrečna sem, ko smem s Petro in Pavlico v kino. Med potjo sproščene pogovora ni konca ne kraja. Po predstavi posedimo v slaščičarni. Res je, sreča je sestavljena iz tisoč in tisoč koščkov. Ko bi danes pisala življenjepisa, bi začela: Petrač Anka, rojena 20. junija 1965, nekdanje nad vse reven otrok, danes srečna in zdrava mati, žena, gospodinja, ta mlada lepo urejenega grunta ob robu Savinjske doline. Danes ne bi deklamirala pesmi o smrti, zravnana, v lepi narodni noši bi stopila na oder in občinstvu jasno in glasno govorila:

– Mati zakliče pridne dekličice:

– *Hitro vstanite! Prát se mudi.*

– *Srajce, rokavce, rute in peče,*

– *prte pober'ite, prát se mudi.*

Hmeljar

14. TEDEN DOMAČEGA FILMA
CELJE, od 4. do 11. novembra

7. srečanje novinarjev na Rogli

Nad 200 udeležencev srečanja je 25. in 26. septembra v Planji razpravljalo o številnih in tudi perečih strokovnih, družbenopolitičnih in ekonomskih problemih ter se pogovarjalo z Milanom Kučanom, predsednikom predsedstva CK ZKS, in Miho Ravnikom, predsednikom RS ZSS.

Celjani so priredili razstavo podjetniških glasil le v občini. Škoda. Saj bi razstava v regijskem merilu nudila popolnejšo sliko informiranja.

Jagode še pred prvim snegom.

München

Živilski sejem

Med dokaj številnimi razstavljalci iz Jugoslavije je v 23. dvorani razstavljal tudi Hmezad. Kot razstavljalca je bil vpisan tudi v katalo-

HKU – Albert Riasanow, Großküchentechnik, Schellingstr. 68, D-8000 München 40. Tel.: (0 89) 2 72 31 47
8069 Rohrbach, Ottersried 28. Tel.: (0 84 42) 82 35;
8899 Hohenwart, Schlott 5 1/2. Tel.: (0 84 43) 13 97;
HKU-Walter, Großküchentechnik-Metallwarenverarbeitung, 7900 Ulm-Wiblingen, Schultze-Deitzsch-Weg 12. Tel.: (07 31) 4 40 56
Produkt-Kzf.: 4.003 4.072 4.083 4.146

Hmezad, YU-63310 Zalec. Tel.: (63) 71 04 11, Telex: 33514
Gemeinschaftsstand Jugoslawien

Hobart Maschinengesellschaft mbH, Am Holderstock 4, D-7600 Offenburg. Telex: 752729
Produkt-Kzf.: 4.011 4.050 4.062 4.142 4.181

Uredništvo

Vabilo k sodelovanju

S predstavnikom poslovnega odbora in uredniškim odborom smo se dogovorili o izdaji slavnostne številke Hmeljarja ob 25-letnici Hmezada. V želji, da bi bila predstavljena dejavnost Hmezada čim popolneje, vabim vse vodilne, da se dogovore in do 1. decembra prinesejo ali pošljejo uredništvu na kratko opisano in z dvema fotografijama ilustrirano dejavnost in razvoj enote, ki jo vodijo.

Vse ostale vabim, da opišejo ali povedo važnejše dogodke ali prelomnice v teh 25-letih ali še prej, svoja doživetja, smešnice in še kaj.

Glavni in odgovorni urednik
Vili Vybihal

– Škoda, stric Franc, ker nisi zdržal še deset let. Ravnokar so napovedali, da bodo dokončno uredili vprašanje nizkih pokojnin.

OTO REISINGER, Vjesnik

Nesmisla

Kupci v ZR Nemčiji so od nas zahtevali naj zvišamo prodajno ceno višenj.

Z emajlirano posodo v tej državi dosegamo 4,6 DM za kg, medtem, ko jo druge države prodajajo po 10,81 DM.

SPREMENITI MORAMO ...

Jesen rumena dobra žena, kje so časi pesmi te, kar rodili so kongresi pa v septembru se izve.

Cene se ne smejo dvigovati, osebna odgovornost povečevati, od besed k dejanjem moramo preiti, ker državljani so že vsega »siti«.

Škoda denarja za vse sestanke, ker ima ZIS večne manjke, sita vrana lačni ne verjame, dokler se v lastno past ne ujame.

Samo en mesec naj živi, tisti, ki nam cene vsak dan kroji, s plačo navadnega človeka, da vidi, če prazne besede so uteha.

MC

RESTAVRACIJA SLOVAN VRANSKO

vabi, da preživite vsako soboto od 20. do 24. ure zimske večere ob prijetni glasbi. Postregli vas bodo s pristnimi kmečkimi jedmi in specialitetami mednarodne kuhinje.

Obiščite nas.

Vabi restavracija Slovan Vransko

log IKOFA 86 – tako se ta sejem imenuje, kar verjetno ni poceni. Zato in tudi zaradi lažjega komuniciranja bi bilo prav, da bi odgovorni za dajanje podatkov sestavljalcem kataloga sporočil našo pravo telefonsko številko in ne staro.

Vy

IN VINO VERITAS

Od modrih oči
in mehkih dlani
te glava boli

te glava boli
od blatnih poti
od gnilih laži
te glava boli

te glava boli
ker vetrič vrši
ker rož'ca cveti
te glava boli

te glava boli
ker je Bog v steklenici
le šnops v resnici

Gita

Hmeljar je začelo izdajati maja 1930, leta Hmeljarsko društvo za Slovenijo kot štirinajst dnevnika. Izhajal je do okupacije aprila 1941. Januarja 1946 je začel svojo povojno poslanstvo kot glasilo Hmeljarske zadruge »Hmezad«. – Sedaj ga izdaja delavski svet SOZD Hmezad Zalec. – Ureja uredniški odbor: Martina Krajnc, dipl. inž. agr., Metka Vočko, Miljeva Kač, dipl. inž. agr., Eva Orač, Slavko Košenina, Branko Povše, Milan Lešnik, Marta Smrdelj in Marija Kroflič. Predsednica uredniškega odbora Metka Vočko. – Uredništvo: glavni in odgovorni urednik in lektor Vili Vybihal, inž. agr., novinarka Marjana Natek – Hmeljar izhaja enkrat mesečno v 5.500 izvodih. Tisk Aero Celje – TOZD Grafika. Oproščen je temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije. – Uredništvo je v SOZD Hmezad, Ulica Žalskega tabora 1 v Žalcu, telefon (063) 714-141. Cena izvoda je 132 din.

Čestitka

Na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, VDO Biotehniška fakulteta, VTOZD za veterinarstvo je v septembru uspešno zagovarjal, dipl. veterinar Dušan Vedenik, magistrsko delo Izgube v brojlerski zreji piščancev v prvem tednu starosti.

Magistru Dušanu čestitamo in želimo nadaljnjih koristnih znanstvenih uspehov.

Sodelavci in prijatelji

Vremenski
PREGOVORI

Celje - skladišče
D-Per

70/1986

1119860722, 11

COBISS

November

Če je na Lenartovo (6. XI.) lepo, bo še lepa jesen.

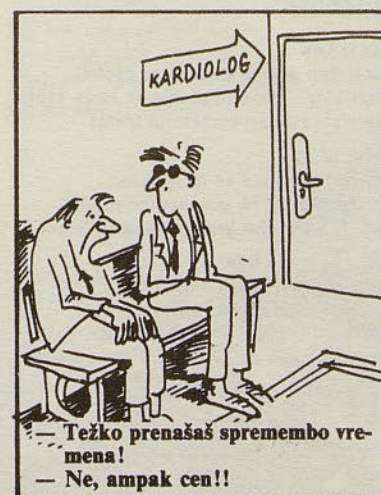
Sneg Andreja (10. XI.) polju ni kaj prida odeja.

Kar ne boli – ni življenje,
kar ne mineva – ni sreča.

Med ljudmi sta na voljo samo dve možnosti: ali bratstvo ali zločin.

Dober državnik skrbi, da imajo ljudje polne želodce in prazne glave.

– Teško prenašaš spremembo vremena!
– Ne, ampak cen!!